

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája Kazinczy-utca.
Telefón szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában
Telefón szám 42.

Nyitottáronként 20 krajczár

Nemzetiségi agitációk.

Ott folytatjuk vezércikkünket, ahol a multkor elhagytuk. Felvetjük újból a kérdést, hogy mit tettek a megyei illetékes körök eddigéig, hogy a pánszláv agitáció e megyében megakadályoztassék?

Felvetjük pedig újból is e kérdést annál is inkább, mert már a fővárosi sajtó is tudomást szerzett arról, hogy az egész hittérítési propaganda egy jó szervezett vállalat műve, amely vállalatnak meg vannak a maga eszközei, felbujtói, ágensei és lapjai.

Mi csak egy körülményre hívjuk fel újból is a megyei főispán figyelmét.

Kutassa és vizsgálta, hogy miféle szláv lapokkal árasztják el azokat a falvakat, amelyekben ezek a megtérítésre alkalmas sokaczkok laknak.

Vizsgálta meg, hogy kik küldik ingyen ezeket a lapokat és mit tartalmaznak ezek a bujtogató nyomtatványok.

A budapesti sajtó a helyben meg-

jelenő »Neven«-t érthette csak, amikor egy szabadkai régebb fennálló pánszláv lapról beszélt.

Vajjon mi szükség van Szabadkán a »Neven«-re, -ki az ördögnek kell, — ki tartja fenn, ki olvassa?

Tessék csak utána kutatni a dolognak és bizonyára ki fog tűnni az, hogy ez az újság szláv missziót teljesít. Nem lesz érdektelen, ha az évek óta megjelenő szláv lapba egy kissé hivatalosan betekint majd a megyei főispán úr, mert hiszen hát őt érdeklí első sorban is ez a pánszláv szép-irodalmi — kellemetlenség — és lehetséges, hogy nem telik bele 24 órába és azt fogja a »Nevennel« csinálni amit a »Bácskai Hirlap« a helyben hajdanta megjelent »Subotičke Novine«-vel csináltunk, Lelepleztük az ország színe előtt és egy tolvonással kitérőltük az élők sorából.

Az a dolog nem is olyan parányi mint amilyennek látszik. A rákfenét meg kell operálni és semmiféle ke-nőccsel nem lehet meggyógyítani.

Tessék tehát kézbe venni azt a bonczkést és nem irtózni attól, hogy a beteg majd kiáltani fog. Inkább kiáltson, de gyógyuljon meg!

Különfélék.

— *Lapunk legközelebbi száma ket-tős ünnepnap miatt szombaton reggel jelenik meg.*

— **Közygyülés.** A Szabadkai Sport-Egylet f. évi márczius hó 30-án délután 5 óráko tartja V. évi rendes közgyűlését, melynek tárgyszorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kért tag kiküldése. 3. Évi jelentés. 4. Zárszámadások, a számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 5. Az új tisztikar megválasztása. 6. A jövő évi költségvetés megállapítása. 7. Tiszteletbeli tagok megválasztása.

— **Halálozás.** Vukov Felix földbirtokos, Szabadka város virilis képviselője, tegnap este elhunyt. — Puzics Márk nyug. városi pénztártiszt ma délelőtt hosszas betegség után meghalt.

— **Dr. Herman Adolf temetése.** Tegnap délután temették el a korán elhunyt Dr. Herman Adolf bács-almási ügyvédet. A re-

A „Sátán útja“ szinpadunkon. ✓

Dr. Csillag Károlynak a „Sátán útja“ című 10 képből álló szinre alkalmazott drámái költeménye szombathévi és vasárnap este került szinpadunkon előadásra. A szerző sokkal közelebb áll hozzánk senhogy magunk irhatnánk darabjáról kritikát, amiért is a szerkesztőségén kívül álló írók kértük föl a darab megkritizálására. Dr. Révész Ernőt kértük föl erre, aki szives volt felkérésünk folytán a kritikus szerepét betölteni.

Az ő tollából adjuk tehát a következő referátát:

A S át á n ú t j a.

(Drámái költemény 10 képből. Írta: Csillag Károly. A szabadkai színház an adatot 1899. márczius 18. és 19-én.)

Nem emlékszem, hogy a drámái költemény, amely elsőbben jelent meg könyvben s csak azután a világot jelentő deszkákön, mondom, nem emlékszem, hogy a kritika hogyan fogadta.

Ami engem illet: megvalom, nem apró skepsisszel fogtam kezembe a művet, mert ahogy belepillantottam, a Madách remekének pendantját kellett keresnem benne. Az előszó bevezető sorai miatt tudnillik. A Madáchok pedig nem minden bokorban teremnek. Csillag Károly művéhez az inspirációt kétségtelenül az Ember tragédiája szolgáltatta.

Megtartotta e nagy mű formáját is: a tartalomban mindazáltal egészen eredeti.

Olesó módja ugyan az irodalmi művek méltatásának, hogy rásüsse a t. kritikus a szegény szerzőkre a heinrichsgustávokodást; ámde amióta Petőfi elmondotta Shakespeareről, hogy a többiek csak tarlózgatják, amit ez a nagy géniusz meghagyott, azóta a kritizálásnak ez a módját igazán nem érdemes gyakorolni.

Goethe szerint „wir sind Originale, indem wir Nichts wissen.“

Az olvasott ember nem nagyon lehet eredeti, hacsak a saját tehetsége nem bírja ki az olvasást.

Valamelyik középkori író — úgy emlékszem legalább, hogy középkori — fakadt ki:

Pereant, qui ante nos nostra dixerunt!

Én ugyan örülni valót látok rajta s azt hiszem, elégtételt kell éreznem, ha az eszem ugyanazon az úton járt, amelyen a nálamnál külömb emberé s ugyanoda ér, ahová azé, ámde akiben az alkotás vágya lobog, az mindenképp magáévá teszi annak a középkori írónak a keserűségét és — hogy következetes legyen — külön okot lát a méltatlankodásra, hogy még az apprehensió formáját is elhálászták az orra elől.

Azért van olyan jó soruk a görög, római és egyébbnemű klasszikusoknak, amely jó sort egyébbiránt eszem ágában sincs irigyelni tőlük.

Bárha — megvalom — volt idő, amikor apprehendáltam Jókaira, mert elmondotta, hogy a krumpli hazugság, amivel az emberek a gyomrukat csalják meg.

Mivel valahányszor krumplit láttam mindig elszereztem volna mondani s mindannyiszor eszembe ötlött, hogy ezt Jókai már megmondotta.

Ha nem tudok vala felőle: eredeti lehetek. Igaza van hát az öreg Goethének.

No, de ez régen volt már nagyon és én nagyon eltérek a tárgytól.

Eredetinek tartom a Csillag Károly munkáját, mert a mű alapgondolata az.

Végig vezeti az emberi szenvedélyekben, az emberi és társadalmi bűnökben megnyilatkozó gonoszt a világhistórián a bálványimádástól fogva a szocialismusig; amely utó bíról nem is merem föntartás nélkül azt vitatni, hogy társadalmi bűn.

A nagy koncepciójú mű szerencsés kézzel vezeti végig a társadalomban koronként túlsúlyra jutott gonoszúság fonalát.

A képek megkapóan plasztikusak, az alakok igazán tipikusak, s aki elolvassa a művet, tisztában van vele: mit akar a költő s elismeri, hogy ő maga is tisztában volt vele a mű megírásakor.

A szerkezetéről szólván hibáztatnom kell azonban, hogy a S át á n b a n nem állítja elének

melésen daczára a rossz időjárásnak, óriási nagy száma közönség jelent meg. Nagy részvét mellett folyt le a gyászszertartás B.-Almásban, ahonnan a holttestemet Mélykútra vitték át ahol örök nyugalomra helyezik. A gyászoló család a következő gyászjelentést tette közzé: Özv. Herman Lipótné szül. Tauszik Rozália, ugy a maga valamint leánya Berkes Agostonné szül. Herman Bella nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, felejtethetlen egyetlen fiának illetőleg fivérének Dr. Herman Adolf bács-almási ügyvéd — Bács-Bodrogh vármegye t. b. ügyészének f. évi márcziu. hó 19-én, éjjel 11 órakor, életének 42 évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai f. hó 21-én d. u. 2 órakor fognak a bácsalmási gyászházból a mélykúti izr. sírkertben örök nyugalomra léteetni. Bács-Almás, 1899. évi márczius 19-én. Legyen neki könnyű a föld! — Aldás és béke drága hamvaira! Berkes Agostonné szül. Herman Bella nővere. Berkes Agoston sógora. Berkes István, Berkes László, Berkes József öcsösei. Özv. Herman Lipótné szül. Tauszik Rozália anyja. Tószegi Dávid, dr. Tószegi Aladár, id. Geiger Móricz, Basch Lőrincz, Kálnai Soma, Herczeg Ignác, id. Berger Jakab nagybátyái. Geiger Julcsa sz. Tauszik, Basch Ernestina sz. Tauszik, Kálnai Róza sz. Tauszik, Tószegi Dávidné szül. Ausländer Szeréna, dr. Tószegi Aladárné szül. Dózsa Emma nagynénéi.

Szolnokiak Szabadkán A szolnoki színházi bizottság elnöke és néhány tagja a Nani előadását végignézték tegnapelőtt este, élénk figyelemmel kísérve az előadást és sokat tapasztalva a bájos vendégművésznőnek P. Vidá Etelkának, lit említtük meg, hogy P. Vidá Etelka e hét folyamán egy operettében fog még vendégszerepelni.

Gyász eset. Dr. Matzicz Pál bács-bodroghvármegyei árvászeki úrpók ma reggel 33 éves korában hosszabb betegeskedés után meghalt. A korán elhunyt buzgó hivatalnokot fiatal özvegye gyászolja.

Eljegyzés. Tuczai Ernő csantavéri földbirtokos eljegyezte Fülötvi Fanni kisasszonyt Lessi Antal örökbefogadott leányát.

Ernye János jutalomjátéka. Holnap, csütörtökön Jókai Mór közsorú költőnk legújabb színművének, a „Fekete vér”-nek, melyet a kúpestei Nemzeti színházban a legnagyobb sikerrel adnak folyton teltek házak előtt, lesz bemutatója és ez lesz egyszersmint Ernye János jutalomjátéka. Igazán szép direktorunktól, hogy nagy írónk gyönyörű művének premierjét átengedi Ernyeinek és hisszük, hogy közönségünk tömeges látogatásával biztosítani fogja a szorgalmas színész anyagi sikerét. Ez lesz különben az utolsóelőtti jutalomjáték. Utolsóának marad a névtelen hősök jutalomjátéka, a kóristák estéje, amely jövő hét hétfőjén lesz és azzal aztán bezárulnak Thalia templomának kapui a jövő őszig.

A Virágháti pár jutalomjátéka. Szorgalmas és tehetséges két tagja társulatunknak Virágháti és felesége Keresztély Flóra. Ma lesz Virágháti jutalomjátéka. Nálunk évek óta nem adott gyönyörű Offenbach operettet „Orpheusz a pokolban”-t választották jutalomjátékul, ami igazán szerencsés választás volt és hisszük, hogy közönségünknek élvezetes előadásban lesz része. Virágháti Vénust, Virágháti Stx Jankó szerepét fogja játszani, Euridikét Gáboros Nelli, Dianát Juhász Ilona, Plutót Mihály; Ernő, Jupitert Ferenczi Frigyes, Junót Lomnicziné, Orpheust Ernye, a Közvéleményt Torossi Katica, Amort Főti Frida személyesítik. Főti Frida ebben a szerepben még mint színi növendék, oly rendkívüli sikert aratott a Népszínházban, hogy nemcsak a fővárosi illusztrált lapok, de a bécsi lapok is hozták annak idején a legszebb Cupidó arcképét. A jutalmazandók iránti szívesességből Galyassy Paula a zombor-bajai színház soubrettfje fog felvonás közökben hegedűn két ismert darabot előadni.

Talált hulla. Ó-Becséről írják: Titokzatos eset nyomára vezetett a véletlen.

Szerdán reggel a r. kath. temetőben sétálva Vibirál ny. főszolgabírónak feltűnt, hogy az egyik sírnál sertések úrnak és rágtak valamit. Közelebb érve meglepődve látta, hogy egy kiscica hullája ez. Figyelmeztette a temetőcsózt, a ki rögtön jelentést tett a szolgabíróságnál. A kis hullát még az nap boncolták és megállapították az orvosok, hogy a kis fiú élve született s körülbelül 3 hónapja lehet elásva. Erre úgy a csendőrség, mint a rendőrség megindította a nyomozást, de mindeztideig még nem sikerült a bűnös anyát kipuhatolni, a ki bizonyára a szígyen elől akart menekülni, a mikor oly lelkiellenségre vetemedett, hogy saját gyermekét elföldelje.

Szíves tudomásul! Mútan már 25 éve, hogy rajz és festéssel foglalkozom, mindenféle régi fényképek után, bármily nagyságban készítek. Van szerencsém magamat a t. közönségnek figyelmébe ajánlani, hogy kitűnő hasonlatossággal készülő arcképek rendelkezésemel megfizetni méltóztatásék. Fekete és színes krétával, vagy olajfestményre életnagyságu mell, térd, és egész teljes nagyságu állóképeket készítek: legolcsóbb s kifogástalan ár mellett, amelyre előleget fel nem veszek, s annak ára a teljes megelégedés után fizetendő. Iktócs Sándor rajzóó gy. művész Egressi-ut, a színház mellett, özv. Manojlovics-féle házban.

Házitolvaj. A zentai főszolgabíró tegnap délután sürgönyözött a helybeli rendőrkapitánysághoz, hogy inasa meglopja és megszökött, valószínűleg Szabadka-felé vette. Rendőrségünknek sikerült is a tolvajt elcsipni akit kihallgatás után Zentára visznek.

Újabb sarkvidéki utazások. A Franklin Társulat kiadásában megjelenő „Vasárnapi könyvtár”-ban jelent meg e könyvecske, mint e gyűjtemény 36. füzeté, mely e százdában lefolyt éjszaka-sarki utazások hőseit és kalandjait ismerteti. Folytatása és kiegészítője ez a multkoriban megjelenő Nansen-füzetnek. Rövidesen, de eléggé tájékoztatva írja le az angol, német, svéd és norvég expedíciók

következetesen a gonoszság megtestesülését, hanem magát a Sátánt.

Madách erről nem feledkezik meg.

A harmadik kép (A szarnokság) befejezősekor lerántja magáról Helicon a csörgősapkát:

„És most im tud meg azt,
hogy én
Sátán vagyok. . . .”

Olyan hatást tett rám a dolog, mintha a képből az egyik alak kilógtatná a lábát a kerten túra.

De ezen a fogyatékon, amely a mű érdemét korántsem ronthatja le, a szerző könnyű szerrel segíthet.

Ugyanez a fogyatéék — ugyan jóval kevésbbé kirívóan — megvan a negyedik kép (A babona) végén is.

A mű dikciója mindvégig tárgy szerinti való; néhol gondosabban lett volna megstylizálható, ámde nem egy helyütt oly hatalmas drámai erővel tör ki, hogy a hallgatól magával ragadja és az egész mű színesrűség tekintetében sem hagy fónn mi kívánni való sem.

Szóval: drámai művekben gazdagnak egyáltalán nem mondható irodalmunkra nyereségnek tartom azt és érdeklődve remélem, hogy az Ember tragédiája másik fő alakjának, a nőnek, világhistóriai sorsát tárgyazó

munka fogja követni ugyancsak szerzőnk tollából.

* * *

Ami a színmű előadását illeti átlag és nagyban azt mondhatjuk, hogy színpadunk arányához mérten különösen tekintettel azokra a fogyatékokra, amelyek a vidéki színpadoknál elkerülhetetlenek: az eredmény kielégítő volt, — daczára annak, hogy a kiállítás tekintetében még sok kívánni való lett volna. Ezeket a fogyatékokat csupán csak két megfontolással láttuk ellensúlyozva: a rendezés jelességével és azzal a kitűnő játékkal, amelylyel a színmű főhőse: a Sátán megszemélyesítője Baróti Antal úgyszólván meglepte az itteni közönséget. Egy fiatal színész, aki alig hogy nevét ismerik belefektette összes tudását, összes ambícióját ebbe a szerephe és képről képre a legfrappansabbul játszott és alakított. Játszott pedig hévvel tudással és olyan önállósággal, amelyből erősen kipattant mindenütt a tehetség. Maszkirozása minden egyes képben sikerült volt, leghatásosabb pedig az első és utolsó jelenetben, amelyekben a symbolikus sátánt ábrázolta, a római jelenetben, amelyben mint Caligula bohóca igazán remekelt és a „Szocialismus” jelenetében amelyben a szocialista „vándorapostol” oly kiváló ügyességgel és élethűséggel mutatta be, hogy

bármely fővárosi színpadon is tapsokat aratott volna. A többi szereplők közül kivált mellette Lomniczi mint Káin, akinek szerepköre majdnem megközelíti a Sátán szerepét. Kápolnai Juliska gyönyörű volt „Eloa” angyal szerepében és különösen az utolsó jelenetben a „Bellum omnium”-ban jeleskedett. A hőgy-szereplők Főti Frida, Balázs Olga, Torossy Katica, Márkus Ilona kis szerepeket jól töltötték be.

A többi szereplők is Deréki Antal, Pílisi Lajos, Tóth Antal, Ernye János apróbb szerepeiknek szívvel és lélekkel megfelelni igyekeztek. De mindenesetre nagy hangsúlyt kell megemlékezni a rendezés kitűnőségéről, ami spéciaisan Deréki Antal érdeme. Azt az apparátust, amelylyel rendelkezett az utolsó jöttáig kiaknáztá és egyes jeleneteket frappans nvenenciával színezett és varázsolta a nézők elé. Deréki Antalról bátran mondhatjuk, hogy a vidéken ezen a téren missiót teljesít és óriási szorgalom és igazi műértséssel kezeli ezt a ressortját. A szereplőket különösen Baróti minden jelenet után kitapsolták. A szerzőt is az első jelenet után a színpadra hívták, ahol tapsal és babérkoszorúval jutalmazták meg. Eörelátható, hogy a színdarab repertoáron marad és közönségünk tovább is érdeklődéssel fogja meglekinteni a „Sátán útját.”

eredményét és nagyobb teret szentel a Payer-féle osztrák expedíció leírásának. Számos illusztráció magyarázza a szöveget. A hasznos és manapság különösen szükséges tudnivalókat tartalmazó csinos könyv 20 kron kapható.

— „Otthon”. Lapunk irodalmi ajándékaról, az „Otthon”-ról akarunk az új évfolyam alkalomával néhány szót ejteni. Edfizetőink tulnyomó részének már volt alkalmuk megismerkedni e rendkívül gazdag tartalmu és díszes kiállítású folyóirattal, melyet mi je'entékény áldozatok árán ingyen adunk előfizelőinknek (mint egy vaskos könyvet) nem számítván fel a postát, mint kezelési költségek fejében negyedéve. Mint 1, mondó egy koronát. Lapunk előfizetői egy éven át 12 kötetet kapnak, melynek tartalmát a legkiválóbb írók és művészek szolgáltatják. Oly páratlan kedvezmény ez, minőt még külföldön sem nyújt egyetlen lap sem az előfizetőnek. Örvendetes tudomás vétel végett közöljük a t. olvasóinkkal, hogy az „Otthon” egyik közelebbi füzete városunkkal fog behatárolni a foglalkozni és be fogja képeken is mutatni városunk előkelőbb alakjait, valamint magának a városnak érdekesebb pontjait. Ez ügyben az „Otthon” szerkesztőségének egy tagja legközelebb meglátogatja városunkat, hogy a szükséges adatokat beszeresse. Női olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja, hogy az „Otthon” már legközelebbi füzetében nagyobb tért fog szentelni a divatrovának, amennyiben direkt összeköttetésbe lépve egy párisi divatlappal, ezzel egyidejűleg fogja közölni a divat legújabb és legérdekesebb újdonságait. Az új évfolyam alkalmával ismételtelen melegen hívjuk fel t. olvasóink figyelmét nagybecsű irodalmi mellékleteinkre az „Otthon”-ra, kérve, hogy az előfizetési díj beküldése alkalmával még egy koronát mellékelni sziveskedjék az előfizetési díjhoz, mert nem képzelhető, hogy csak egy előfizetőnk is akadjon, aki ezt a páratlan kedvező ajánlatunkat igénybe ne vegye.

— **Pofozkodó törvénybíró.** Az Ó-Becsei Közlöny írja: Városunk basatermészeti törvénybírája Horváczky Mián — mint értesülünk — e hó 22-ére a szolgabírótság elé rendeltetett, hogy letárgyalják az ellene hivatalos hatalommal való visszaélés címén egyik helyi kereskedő által indított fegyelmi vizsgálator. Érdekes itt megemlíteni, hogy a miikoriban, mikor Horváczki és ellenfele a megelöz idzésre bementek az illetékes hatóság hivatalába, s az ellenfélnek érvelései valószínűvé tették a bíró ur önkényes eljárását s ebből kifolyólag hivatalos hatalmával való visszaélését, nevezet bíró ur hőrcsög természetétől elkapatva oly dübe jött, hogy a hivatalból távozó ellenfelét a hivatalos helyiség kapujában, nyilvános helyen arczul ütötte, s ezzel ismét jelét adta annak, hogy nem oda való, ahová egy tisztességes törvénybíró. Mindenesetre ez csak su'yosbíró közfelmény lehet a tárgyalás további folytatására, amelyre a bíró ur ellen, mint halljuk, többen is készünek argumentumokat kövacsólni s talán Vezelcs Mitűin sem búsul, ha híret veszi, hogy becei kollegája is pórászra kerül.

A nyomor áldozatai.

(A Bacskai Hirlap tudósítójától.)

Vérfagyasztó eset történt tegnap délután a Kelebia állomáshoz közel fekvő 2. számú órháznál. Egy asszony feküdt ott élettelenül, mellette ült a szalmakazal alatt 7 éves kis leánya és a férje a hidegtől teljesen megdermedve mozdulatlanul.

Az csetről tudósítónk a következőkben számol be:

Ma délután 2 óra tájban a kelebiai állomási előjáró sürgönyözött a bacskai állomásfőnökségnek, hogy a 2. számú órháznál egy szalmakazalban 3 egyén fekszik teljesen megdermedve a hidegtől.

Az állomásfőnök azonnal telefonált a rendőrséghez elmondván az esetet, Hegedűs kapitány azonnal utasította a mentőket, hogy menjenek ki Kelebiára. Alighogy befogták a lovakat második sürgöny érkezett, hogy az asszony meghalt. Hegedűs kapitány Mariánovics biztossal és 2 mentővel együtt kimentek a helyszínére, ahol megborzadva látták az esetet, ott feküdt a szalma kazal előtt a földön élettelenül az asszony mellette ült férje Markodi László marosvásárhelyi illetőségű napszamos és 7 éves kis leánya szalmába burkolva.

Hegedűs kapitány elrendelte, hogy a férjet és a kis leányt burkolják be valami ruhába amit meg is tettek.

Mikor egy kissé magukhoz tértek a szerencsétlen teremtések elmondták a következő szivszaggató esetüket:

»Ma kora reggel érkezünk Majsáról, ahol munkában voltunk. Volt néhány darab rongyunk, azt ott Majsán tűz pusztította el, maradt még néhány krajczárunk, azon tegnap kenyeret vásároltunk, de már tegnap reggel elfogyott, s így kénytelen voltunk éhezve és a fagytól megdermedve utnak indulni Kelebiára, ahol munkát kerestünk. Kora reggel megérkeztünk a 102. sz. órházhoz, és minthogy feleségem az éhségtől és hidegtől tovább menni nem bírt, bebocsátást kértünk az őrötől. Az őr azonban nem eresztett be bennünket, hanem azt mondotta: »menjete oda a szalmakazalhoz és fekdjete ott le, ennivalóm nincs.»

Mit volt mit tenni belebujtunk a szalmába s ott kis leányom elaludt én azonban féltém a veszedelemtől, őriztem feleségemet mert féltém attól, hogy meghal. A szerencsétlenség el is érkezett, mert szegény dél tájban meghalt. Tegnap dél óta nem ettünk egy falatot sem, kérem az urakat segítsenek rajtunk.»

A jelen voltakát nagyon megindította ez a szomorú eset. Hegedűs János kapitány a holt asszonyt a bajai temető bonczházába vitette, a szerencsétlen embert és kis leányt pedig a szegényházba vitték. A kapitány személyesen ment ki a szegényházba, és meghagyta, hogy a szegény

teremtéseknek az ő költségére adjanak annyi meleg ételt amennyit kívánnak.

Ez a szomorú története ennek a szegény munkáscsaládnak.

Azt hisszük, hogy nem lesz eredménytelen főlészólalásunk a nagy közönséghez, hogy a kegyetlenül sujtottaknak hátrahagyottait a jószlytü emberek segítyezték, Aki tehát hozzá akar járulni néhány fillérjével is azok feleségítéséhez, forduljon adományával hozzánk és mi örömmel juttatjuk majd rendeltetése szomorú helyére.

Rendnek muszáj lenni!

— Jelenet a városházáról. —

Rendőr (a szobája felé siető tisztviselőhöz): Megálljon!

Tisztviselő: Parancs!

Rendőr: Neve és polgári állása?

Tisztviselő: Kelemen Balázs városi tanácsnok, szolgálatjára...

Rendőr (megnézi az óráját, szigoruan): 8 óra öt perc! Ilyenkor köll hivatalba jönni?

Tisztviselő (lesüti a szemét): Bocsánat kedves barátom... A szakácsnő elkésztett a kávéözéssel... Máskor majd pontosabb leszek...

Rendőr: Ohó, szakácsné? Hallja, minék tart maga szakácsnét? Verje föl a feleségét reggel öt órakor, főzze meg az a kávé! Mi az istennyilának tart drága, lusta cselédek? Mi?

Tisztviselő (szomoruan): A feleségem beteges, nem igen szabad neki dolgozni...

Rendőr: Jó, nem bánom... De maga mi a fenének kávézik? Meg muszáj várni a kávéét? Reggelizzen vöröshagymát kenyérrrel, a gusztusa mindenit!

Tisztviselő: Kivánsága szerint fogok cselékedni...

Rendőr (megveregeti a tisztviselő vállát): No tegnap hogy mulattunk, kis csintalan?

Tisztviselő: Sehogy... Kilencz órakor aludtam már, mint a bunda!

Rendőr (nevetve): Lári-fári! Ugyan öregem ne mókázzon! Hány perczentig állt, mi? Ki veie!

Tisztviselő (pirulva): Másfél liter bort ittam össze-vissza...

Rendőr: Letagad két és felet, vagyis megivott négy litert... Hány kapucziner volt?

Tisztviselő (csöndesen) Kettő...

Rendőr: Knikebájn?

Tisztviselő (sóhajtván): Hét...

Rendőr: Pezsgő?

Tisztviselő (sutlogva): Egy üveg... szavamra mondom, csak egy...

Rendőr: Szóval megint elvert vagy tíz pengőt, he? Lélekre!

Tisztviselő: Nem egészen...

Rendőr: Hány órakor fekdjt le vén kujon?

Tisztviselő: Éjfél után 2 órakor...

Rendőr: Hallatlan! (Előveszi a Notic-könyvét, jegyez.) Nyolcz óra öt perc! Jó... Majd bejelentem a késést... Majd megtanítják tisztességre uracskám! De most neki ám a dolognak! Egy-kettő... (Tisztviselő köszön és megy.) Szervusz, vén lúdkó! Jobb erkölcsöket!

SZÍNHÁZ.

P. Vida Etelka vendégszereplése.

Márczius 20.

Mikor ma este elhagytam a színházat, mely kongott az ürességtől, és mégis oly kellemes meleg hangulattal volt tele, azon gondolkodom, hogy hát miként is volt az lehetséges hogy P. Vida Etelka úrnő ez ideig egész szezonunkban itt volt szomszédunkban Zomborban és nekünk eszünkbe nem jutott meghívni őt egy-egy estére. A szezon elején, mikor a primadonna kérdés kellemetlenkedett és mikor különösen népszinmű énekesnő után sóvárogunk, senkinek se jutott tán eszébe Vida Etelka úrnő, kiről pedig már akkor hallatszott, hogy vissza fog térni a színpadhoz.

És ekkor Budapestről hozott drága pénzen a director egy énekesnőt, kiről a „Pesti Hirlap”-ban olvastam a minap, hogy „gyönyörű játékaival, szép énekével lehetővé tette, hogy régi és új népszinműveket adhasanak elő Szabadkán.” — (Mi sajnos csak a Pesti Hirlapból tudtuk meg ezt, de sehogya se akartuk elhinni.)

Nem tudom honnan, miért és kitél indult az a hűvös áramlat, mely ha szó volt Vida Etelka felléptetéséről, a hangadó köröket ellenactóra buzdította? — Szóval hat hónapi szezonunkban egyetlen egészséges népszinmű előadásban nem részesülhettünk.

Ma Rosner Vilmos karmester jutalomjátékára, a karmester iránti szívességből átrándult hozzánk P. Vida Etelka úrnő és eljátszotta a glogováci sváb lányt Nánit.

Szegedi, majd utóbb debreczeni szerepléséről egyhangu elragadtatással irtak az ottani lapok és mégis bizonyos tartózkodással léptem a hűvös és bántóan üres házba. De mikor a glogováci svábok megjelentek a színpadon, köztük bájos vendégművésznők, hangos tapsba tört ki a kis közönség.

És mikor kellemes, behizelgő hangján elkezdett beszélni, majd mikor tömör, iskolázott meleg hangja felhangzott; áhítatos csendben hallgattuk a művésznő gyönyörű énekét és bámultuk discret játéka. Oly tapsvihar zúgott fel éneke után, amilyent rég nem hallottunk színházunkban. És néhány percz alatt a hideg színházban kellemes melegség áradt el. Mindenki a művésznőt nézte, mindenki csak őt hallgatta. Az első felvonás után négyszer hívták a lámpák elé és egy gyönyörű virágbokréta nyújtottak át neki. A lelkesedés a második felvonásban csak növekedett. Virágos jutalmazta betét dalát, melyet megszerelt volna ismételtetui a lelkes közönség, de a művésznő mosolyogva intett, hogy nem lehet.

Kissé meg volt hűlve a művésznő, hangja is néhol fátyolozott volt, de mondhatom oly szépen magyar dalokat már évek óta nem énekeltek színpadunkon.

Tehát a szezon utolsó hetében megértük azt, hogy egy nagyon szép népszinmű előadást láttunk és hallottunk szép magyar nótákat igazi magyar érzéssel énekelni.

Örömmel constatáljuk még azt is, hogy a zenekar Rosner vezénylete alatt bámulatos szépen kísérte a vendégművésznő énekét.

Erkölcsei sikerben tehát a karmesternek is volt része. Babérkoszorut is kapott.

Ferenczy és Lomniczy nagyon szépen játszottak és Mihályi gyönyörűen énekelte.

Törvénykezés.

„Csalás a Zálogháznál.”

Sajtóper.

Tegnap lapunkban megirtuk annak a sajtópernek részleteit, amelyet a szabadkai zálogház-részvénytársaság indított Tedlatkó Ede korcsmáros és Terbe Vincze lapszerkesztő ellen. Téves információ alapján azt irtuk, hogy dr. Reisner Lajos visszavonta a sajtóper Terbe Vincze ellen, most azonban hiteles forrásból a következőkről értesülünk a sajtóper előzményeiről és magáról a sajtótárgyalásról.

A „Népszava” vasárnapi számában két nyilatkozat jelent meg, az egyik Terbe Vinczétől ered, a másikat pedig a zálogház igazgatósági tagjai irták alá, kivéve dr. Reisner Lajost és Lucsics Jakabot, ebben az aláírók kijelentik, hogy Terbe eilen a sajtóper visszavonják, Joó Dezső, az egyik igazgatósági tag azt mondta Terbének, hogy dr. Reisner kinyilatkoztatta, hogy a visszavonó nyilatkozatot ő is alá fogja írni, de Terbe abban a hiszemben, hogy majd a sajtóbírószág előtt erről nyilatkozni fog, nem íratta vele alá a nyilatkozatot s bizonyítékait sem jelentette be. Dr. Reisner azonban nem vonta vissza Terbe ellen a panaszt s a bizonyítási eljárás alkalmával Tedlatkó Ede azt mondta, hogy nem ő írta a cikket, hanem Terbe, amit azután ő (Tedlatkó) lemásoltatott. Viszont Terbe Vincze azt mondta, hogy Tedlatkó a cikk szerzője.

Mintegy 18 kérdést tett föl az esküdteknek a törvényszék, melyekre egy órai tanácskozás után a következő verdiktet hirdette ki Nyilassy Pál dr. Az esküdtszék egyhangulag kimondja mind a két vádlottra a szerzőséget, ugyszintén azt is, hogy rágalmazás van az inkriminált közleményben a részvénytársaság ellen. Ugyancsak egyhangulag ebben vétkeseknek mondotta a két vádlottat. Arra a kérdésre, hogy van-e rágalmazás és becsületsértés az igazgatósági tagok ellen s hogy e részben vétkesek-e a vádlottak, 5 igennel, 7 nemmel felelt az esküdtszék. Most a törvényszék visszavonult, hogy ítéletet hozzon. Félórás tanácskozás után Pókay elnök a következő szenzácziós végzést hirdette ki:

A törvényszék azt vette észre, hogy az esküdtek hibáztak s így a végzést fölfüggeszti egyben új esküdtszék elé viszi a sajtópört. Az

indokolás kiemeli, hogy az esküdtek a részvénytársaság ellen elkövetett rágalmazásban találtak vétkeseknek a két vádlottat, holott a cikkben semmi támadás nem foglaltatik az ellen. Ez alapon az esküdtek hozott verdikét törvényadta jogénál fogva megsemmisíti.

Igy tehát új végtárgyalás lesz, amelynek érdekességét fog kölcsönözni az, hogy miután Terbe Vincze belátta azt, hogy a szerzőségbe őt is belevonják most már kénytelen lesz a bizonyítás terére lépni.

Háziasszonyok

próbálják a

Heiden-vanilliát

mindig egyenlő súly táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, ocsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényesebb, mint a Scholten-vanillia.

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 kr.

Kapható minden csemege-, fűszerkereskedésben és drogueriában. — Nagybani raktár:

WALTER és DUMMEL-néi
BUDAPEST, Alkotmány-utca 29.

* Elsőrangú hazai gyártmány *

Pontos cím:

Első magyar
Gazdasági Gépgyár
részvény-társulat
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodási s szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszert felvilágosítással díjmentesen szolgálok.

Szeccskavagók Morzsolok.

Cuba kávé finom 1 frt 20 kr,
Cuba kávé legfinomabb 1 frt 80 kr.

HIRDETMÉNY.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy dr. Szilasi orvos ur házában tíz év óta fennálló fűszer-, liszt- és festékáru-üzletemet főtér, Eötvös-utca, Popovics-féle házba helyeztem át és azt tetemesen megnagyobbítottam.

Áruimat elsőrendű házakból szerzem be és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy jó minőség és olcsó árak mellett a nagyérdemű közönséget teljesen kielégítek.

Tisztelettel

FRANK MIKSA

fűszerkereskedő.

Hollandi Blocker-féle cacao főraktára.

Ceylon finom 1 frt 60 kr.
Ceylon gyöngy legfinomabb 1 frt 80 kr.

Portoricó 1 frt 40 kr.

Arany java 1 frt 80 kr.